

Αρτηριακή Υπέρταση – Επιπλοκές και Θεραπεία

Γεώργιος Παυλίδης, Παθολόγος Ακαδημαϊκός Υπότροφος

Β' Πανεπιστημιακή Καρδιολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. «Αττικόν»

Η αρτηριακή υπέρταση ως αγγειακή νόσος μπορεί να προκαλέσει σοβαρές επιπλοκές, όπως στεφανιαία νόσο, αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο, καρδιακή ανεπάρκεια, νεφρική δυσλειτουργία, ανευρυσματική διάταση της αορτής και περιφερική αγγειακή νόσο. Η υπέρταση στα αρχικά στάδια δεν προκαλεί συμπτώματα. Μερικές φορές, νεαρά άτομα μπορεί να παρουσιάσουν συμπτώματα υπεραδρενεργικής κυκλοφορίας, όπως αίσθημα παλμών, ταχυκαρδία ή εφίδρωση. Η μέτρηση της αρτηριακής πίεσης είναι ο καλύτερος τρόπος για να διαγνωστεί η υπέρταση και να προληφθούν οι επιπλοκές της. Η αξιολόγηση της αρτηριακής πίεσης μπορεί να γίνεται είτε με καταγραφή των τιμών στο ιατρείο και κατ'οίκον, είτε με 24ωρη καταγραφή της κατά τη διάρκεια της συνήθους δραστηριότητας του εξεταζόμενου.

Η υπέρταση είναι πάθηση η οποία ευθύνεται για το 50% του συνόλου των θανάτων από αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια και καρδιακές επιπλοκές, όπως στεφανιαία νόσο, καρδιακή ανεπάρκεια και αρρυθμίες, σε παγκόσμιο επίπεδο. Εάν παραμείνει αρρυθμιστή, η υπέρταση μπορεί να προκαλέσει διάφορες βλάβες σε ζωτικά όργανα, μέσω προαγωγής της αθηρωμάτωσης και αύξησης της αρτηριακής σκληρίας. Βλάβες από όργανα που επιπλέκουν την αρρυθμιστή αρτηριακή υπέρταση είναι η υπερτασική αμφιβληστροειδοπάθεια, η υπερτροφία των τοιχωμάτων της αριστερής κοιλίας, η διάταση της αορτής, η λευκωματουρία και η έκπτωση νεφρικής λειτουργίας. Ο κίνδυνος εμφάνισης

επιπλοκών είναι γενικά μεγαλύτερος αν συνυπάρχουν άλλα νοσήματα ή καταστάσεις που προσβάλλουν τα αγγεία, όπως ο σακχαρώδης διαβήτης, η υψηλή χοληστερόλη και το κάπνισμα.

Η θεραπεία της αρτηριακής πίεσης βασίζεται σε δύο βασικούς άξονες: την υγιεινοδιαιτητική παρέμβαση και τη φαρμακευτική αγωγή. Η υγιεινοδιαιτητική παρέμβαση περιλαμβάνει τη μειωμένη πρόσληψη άλατος με τη διατροφή, την τακτική αερόβια δραστηριότητα, τη διακοπή καπνίσματος, τον περιορισμό του αλκοόλ και μια ισορροπημένη διατροφή. Η φαρμακευτική αγωγή περιλαμβάνει τη χορήγηση φαρμάκων που μπορούν να μειώσουν την αρτηριακή πίεση μέσω διάφορων μηχανισμών, όπως η αναστολή του άξονα ρενίνης-αγγειοτασίνης-αλδοστερόνης, η καταστολή του συμπαθητικού μέσω β-αναστολέων, η μείωση του όγκου του αίματος (διουρητικά) και η χάλαση των λείων μυϊκών κυττάρων των αγγείων (αναστολείς διαύλων ασβεστίου).

Η ανθεκτική υπέρταση είναι μια μορφή υπέρτασης που δεν ανταποκρίνεται στη θεραπεία με τουλάχιστον τρία αντιυπερτασικά φάρμακα διαφορετικών κατηγοριών στη μέγιστη ανεκτή δόση συμπεριλαμβανομένης της λήψης διουρητικού. Η ανθεκτική υπέρταση αυξάνει τον κίνδυνο εμφάνισης καρδιαγγειακών νοσημάτων και αγγειακών εγκεφαλικών επεισοδίων. Οι πιθανές αιτίες της ανθεκτικής υπέρτασης περιλαμβάνουν τη γήρανση, τη γενετική προδιάθεση, τη χρόνια νεφρική νόσο, τη χαμηλή συμμόρφωση στη θεραπεία, τη χρήση ουσιών που αυξάνουν την αρτηριακή πίεση και τη δυσλειτουργία του ενδοθηλίου. Η διάγνωση της ανθεκτικής υπέρτασης βασίζεται στη μέτρηση της αρτηριακής πίεσης σε διάφορες συνθήκες και στον έλεγχο για δυνητικές δευτεροπαθείς αιτίες. Η θεραπεία της ανθεκτικής υπέρτασης περιλαμβάνει τη βελτίωση του τρόπου ζωής, τη χορήγηση επιπλέον

φαρμάκων, όπως οι ανταγωνιστές της αλδοστερόνης φαρμάκων και ενδεχομένως τη χρήση επεμβατικών μεθόδων, όπως η απονεύρωση των νεφρικών αρτηριών.